



## DE STEENMARTER

*Martes foina*

De steenmarter wordt de jongste jaren meer en meer waargenomen in het Brussels Gewest. De soort heeft zich opmerkelijk goed aangepast aan de aanwezigheid van de mens en wel in die mate dat onze woningen heel aantrekkelijk zijn geworden.

Vooraf tijdens de koudste periodes van het jaar kunnen ze in alle discretie onze woningen binnendringen. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat het samenleven zo harmonieus mogelijk verloopt?



### EEN NETWERK VAN SCHUILPLAATSEN

Binnen zijn territorium beschikt de steenmarter over een tiental verschillende schuilplaatsen (= hollen). Elk van die hollen wordt slechts 1 of 2 dagen na elkaar gebruikt. Binnen het territorium wordt dus voortdurend van hol veranderd. Enkel het wijfje bewoont hetzelfde hol voor een langere periode als ze de jongen zoogt.

### WELGEKOMEN HULP OF ONGEWENSTE KRAKER?

Meestal wordt men zich pas bewust van de aanwezigheid van een steenmarter als de jongen beginnen rond te lopen. Dit kan voor hinder zorgen:

- spelende jongen kunnen geluidshinder veroorzaken. Dit is het meest voorkomende probleem;
- in en rond de hollen gebruikt de steenmarter latrines om zijn behoeften te doen. Als de dieren lang op dezelfde plaats blijven, kan er geurhinder ontstaan;



- in schuren gebruikt de steenmarter vaak stro om een nest te bouwen omdat dit goed isoleert; in woningen wordt daarvoor vaak isolatie (rotswol, glaswol) gebruikt;
- in sommige extreme gevallen kan er schade aan de stroomkabels van wagens zijn. Tot voor kort kwamen dergelijke gevallen voornamelijk in andere landen voor (Duitsland en Zwitserland). Maar onlangs zijn er ook enkele voorvallen gesignaleerd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

## OPLOSSINGEN

Als de steenmarter zich in een huis verbergt, moet men zich afvragen of hij werkelijk een bron van hinder is. Als dat het geval is, is de enige oplossing hem te verjagen en/of te verhinderen dat hij het huis binnendringt.

## DE STEENMARTER UIT HUIS VERJAGEN

Aangezien de steenmarter zeer gevoelig is voor storingen en veranderingen in zijn schuilplaats, volstaat het meestal gewoon even de zolder op te lopen en/of enkele meubels of spullen van plaats te veranderen. De radio aanzetten op zolder is vaak nuttig, vooral als dat onverwacht en op verschillende momenten van de dag gebeurt. De steenmarter is ook zeer gevoelig voor geuren: hij vermijdt parfums en andere sterke geuren. Er bestaan spuitbussen in de handel, maar die zijn niet doeltreffender dan voornoemde geuren. De doeltreffendheid van ultrasone apparaatjes is twijfelachtig.

In sommige gevallen volstaat een van voornoemde methodes om het dier definitief uit het huis te verjagen. In andere gevallen moeten er zoveel mogelijk verschillende methodes worden gehanteerd om te verhinderen dat het dier eraan went. Voor elk van voornoemde methodes kan op lange termijn immers gewenning optreden.

## DE STEENMARTER VERHINDEREN HET HUIS BINNEN TE DRINGEN

De meest doeltreffende oplossing is het dier te verhinderen het huis binnen te dringen. Er moet worden gezocht waar het dier binnendringt. Een bakstenen muur? Een boomstam? Geen enkel probleem voor de steenmarter die een vrij goede klimmer is. Bovendien heeft hij genoeg aan een gaatje van 5 cm diameter om het huis binnen te dringen. Als u de ingang heeft ontdekt, gebruik dan één van voornoemde methodes. Als er geen dieren meer binnen zitten, sluit de ingang dan af. Opgelet: als er 1 dier binnen blijft zitten, zal hij de uitgang naar buiten forceren, wat schade kan veroorzaken.

Soms maakt de steenmarter gebruik van verluchtingsgaten. Sluit die niet hermetisch af, anders dreigt u vochtproblemen te krijgen. Kies voor sterke metaalgaas waar de lucht nog doorheen kan.

Het is tot slot interessant te weten welk traject de steenmarter volgt om binnen te dringen. Soms is het immers dankzij een muurtje of een boom dat de steenmarter het dak opraakt. Door zijn gebruikelijke traject te blokkeren, maakt u het hem moeilijker. Door op een boom bijvoorbeeld een 'safe-tree' te zetten, verhindert u dat het dier langs de stam omhoog kruipt.

## MOOI MEEGENOMEN

*Het afsluiten van de zolder kan een goed voorwendsel zijn voor de volledige renovatie van het dak en de isolatie. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan u daarbij financieel steunen.*



## VANGEN EN VERVOLGENS DODEN OF VER WEG OPNIEUW UITZETTEN:

### GEEN OPLOSSING OP LANGE TERMIJN

Een steenmarter vangen om hem te vervoeren en ver weg opnieuw uit te zetten of zelfs te doden, is geen nuttige optie op lange termijn en wel om drie redenen:

- het is wettelijk verboden (ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud);
- een verplaatste steenmarter zal proberen zijn territorium terug te vinden. Hij is in staat dat territorium terug te vinden over een afstand van meer dan 30 km. Een dier dat wordt losgelaten in een voor hem vreemde omgeving heeft bovendien weinig overlevingskansen;
- een steenmarter is een territoriumgebonden dier. Als er een steenmarter verdwijnt, daagt er snel een andere in zijn plaats op en wordt het vrijgekomen territorium ingenomen door de nieuwkomer. Die nieuwkomer zal op zijn beurt het territorium met zijn geur willen afbakenen door de sporen van zijn voorganger uit te wissen. Het probleem blijft dus.

Een dier doden of verplaatsen is vaak slechts een tijdelijke oplossing. Dat geldt voor veel dieren.

## WANNEER STEENMARTERS UW WAGEN TE LIJF GAAN...

Sommige steenmarters hebben de neiging onder de motorkap van auto's te kruipen. Op zich is dat geen probleem. Toch is er soms schade aan de leidingen en isolatie. Daarvoor zijn er twee redenen:

- steenmarters, vooral de jongen, zijn bijzonder speelse dieren: ze beschouwen de elektrische leidingen als speelgoed. De leidingen zullen niet worden doorboord, maar dreigen los te komen zitten;
- tijdens de voortplantingsperiode zijn de mannetjes agressief tegen elkaar. Als een auto op het territorium van twee verschillende mannetjes staat, zal elk van hen zijn territorium afbakenen waardoor ze agressief zijn tegenover elkaar. Vandaar de schade onder de motorkap.

Om dit ongemak te verhinderen, bestaan er een aantal oplossingen:

- de auto op een andere plaats parkeren, lost vaak al veel op;
- breng geuren aan onder de motorkap, dit maakt de plek minder aantrekkelijk voor de dieren, maar het is slechts een tijdelijke oplossing;
- plaats een gebogen stuk kippengaas onder de motorkap. Dit ongewone voorwerp schrikt af en wanneer de steenmarter het gaas zal willen beklimmen, zal het gaas onder zijn gewicht bewegen;
- de loshangende elektrische bedrading goed vastmaken en stevig omhullen;
- verschillende automerken bieden systemen aan die de motor omhullen met een soort van kleine stroomleiding. Dit is de doeltreffendste, maar ook de duurste oplossing.

## DE STEENMARTER EN UW KIPPEN

De steenmarter is niet kieskeurig wat eten betreft: regenwormen, fruit, (bos)muizen, woelmuizen, ratten, vogels, eieren... hij is overal op gesteld. Het is dus goed mogelijk dat de steenmarter de kippen in uw kippenhok als voedselbron ziet. Een steenmarter kan alle kuikens doden, maar dit gebeurt slechts zelden (de volwassen kippen zijn vaak te groot). Waarom? Als een steenmarter een kippenhok betreedt, zorgt hij onmiddellijk voor paniek bij de kuikens die in



alle richtingen uiteenstuiven. De steenmarter reageert echter hevig op elke beweging. Het kan als zinloos geweld worden beschouwd, maar in de natuur komt een dergelijke situatie met zoveel prooien die in alle richtingen wegvlugten nooit voor. Aangezien de kippen te groot zijn voor de steenmarter eet hij enkel de kop van de kip op.

## OPLOSSING

Om te vermijden dat kippen ten prooi vallen aan een steenmarter zijn er twee mogelijkheden:

- uw kippen 's nachts opsluiten in hun hok met vloer. Dit is de meest eenvoudige en goedkoopste oplossing;
- de steenmarter uit de buurt van het kippenhok houden is moeilijker, aangezien het dier een goede klimmer is en probleemloos over een haag van 2 m kan. Om te verhinderen dat het dier door de omheining kan, mogen de mazen niet groter dan 5 cm doormeter zijn. Anderzijds moet worden vermeden dat de steenmarter over de omheining klimt. Twee oplossingen: ofwel de zone bovenaan afsluiten, ofwel de omheining naar buiten toe schuin plooiën op minstens 1,5 m hoogte en er een stroomdraad opzetten zodat de steenmarter er niet over kan. Goed opletten dat het dier niet kan binnendringen via een boom of een muurtje.

## MEER WETEN?

- Dienst Info-Leefmilieu van Leefmilieu Brussel : tel.: 02 / 775.75.75 – [info@leefmilieu.irisnet.be](mailto:info@leefmilieu.irisnet.be)
- Om de coördinaten te kennen van de milieumambtenaar van uw Gemeente, kan u surfen, naar <http://www.brussel.irisnet.be>

